

Bàn về tình lại Châu Á, tạp chí National Interest (MI) đã thực hiện bài phỏng vấn biên tập viên National Interest Jacob Heibrunn với ông Greenberg, Chủ tịch danh dự của ban giám đốc Trung tâm National Interest; chủ tịch, giám đốc điều hành của tập đoàn C.V.Starr&Co. Dưới đây là toàn bộ bài phỏng vấn.

Jacob Heibrunn: Ông đánh giá thế nào về cách tiếp cận của Trung Quốc và MI với Triều Tiên?

Maurice R. Greenberg: Khi đi cập đến Triều Tiên, không có một sự thay đổi hình nào mà các bên có thể thấy – rõ ràng là có nhiều lý do bàn tán về tình hình này. Khi tôi gặp Chủ tịch Tập Cận Bình, tôi đã trực tiếp hỏi ông về Triều Tiên, và ông đã nói rằng họ đang làm việc về vấn đề này – ông không hề nói câu th. Đó phải là một

Ưu tiên lớn đối với chúng ta: Hàn Quốc và Nhật Bản. Nếu chúng ta không thay đổi cách tiếp cận thì sớm muộn gì Nhật Bản và Hàn Quốc cũng sẽ muộn trở thành các cường quốc hạt nhân. Điều đó không nằm trong lợi ích của Trung Quốc. Mọi người đều hiểu điều đó, vì thực tế hiển nhiên là: phải thực hiện điều gì?

Tôi không lo ngại về những quốc gia, mà là về nhà lãnh đạo Kim Jong-un. Các bên sẽ thay đổi hoặc tiếp ông này như thế nào? Điều đó phải được thực hiện bằng cách này hay cách khác. Tôi có thể dự đoán, nhưng không có bất cứ điều gì tốt đẹp. Tất cả các nước có liên quan cũng hiểu điều tôi đang suy nghĩ – họ cũng đang suy nghĩ điều tương tự. Nó phải được giải quyết và sẽ được giải quyết sớm thì tốt hơn là muộn.

Nếu châu Âu, Pháp và Mỹ hành động kịp thời và ngăn chặn Hitler trước khi ông ta thực sự bắt đầu, thì đã có thể tránh được Chiến tranh thế giới hai và cuộc sống được hàng triệu người. Không hành động gì không phải là một chiến lược lớn.

Jacob Heibrunn: Ông có nghĩ Nga sẽ đóng một vai trò trong giải pháp này?

Maurice R. Greenberg: Hiện nay họ đang đóng một vai trò bằng việc tiến hành thông tin với Triều Tiên. Tổng thống Trump đã ám chỉ việc này. Làm sao các bên có thể cắt đứt tất cả thông tin? Trung Quốc vẫn tiến hành hoạt động thông tin với Triều Tiên. Tôi không biết liệu có một giải pháp dè dặt nào không. Vẫn chưa rõ Tổng thống Trump có thể gây ảnh hưởng đối với Tổng thống Vladimir Putin như thế nào. Họ đã nói chuyện ở Việt Nam và đã có các cuộc thảo luận về các chủ đề khác nhau – bao gồm Syria, các cáo buộc về sự can thiệp vào cuộc bầu cử của chúng ta.

Jacob Heibrunn: Tổng thống Trump nên làm gì tiếp theo đối với Trung Quốc – những động thái nào sẽ có lợi cho các lợi ích của Mỹ?

Maurice R. Greenberg: Việc không có một cuộc gặp gỡ, như Tổng thống Trump và Chủ tịch Tập Cận Bình đã có, xét về mặt khía cạnh ngoại giao là điều khá tốt, nhưng sau đó, Tổng thống Trump rời Trung Quốc và bắt đầu nói về điều gì đó khác hơn. Các bên phải nhận ra rằng việc mình đang làm. Tôi đã ở Trung Quốc vào

khoảng thời gian khi Tổng thống Trump đến đó. Tôi ở trong ban cố vấn của Bill Clinton Thanh Hoa, một trường đại học hàng đầu ở Trung Quốc. Sau cuộc họp của ban cố vấn, tôi đã gặp Chủ tịch Tập Cận Bình. Tôi nghĩ rằng Tổng thống Trump đã có một cuộc họp và mối quan hệ tốt đẹp hơn nhiều với Chủ tịch Tập Cận Bình so với nhiều người nhận ra hay thừa nhận. Nhiều đầu tư Trung Quốc đã ngừng bỏ hoặc đang được đàm phán vài lần trước đó, tuy nhiên đã có tiến triển nhất định. Trung Quốc quyết định đã đồng ý rằng các công ty bỏ vốn nhân thân nước ngoài mà hiện có thể chiếm tới 50% hoặc đồng bỏ vốn nhân thân ở Trung Quốc, sẽ rút xuống dưới 51%, và trong 5 năm tới có thể đạt 100%.

Việc đầu tư đó có áp dụng với các công ty khác ngoài các công ty bỏ vốn nhân thân hay không vẫn có phần chưa rõ ràng. Dự đoán của tôi là thế trường bỏ vốn nhân thân mới của trong một giai đoạn hợp lý. Đó là việc tốt. Trung Quốc có nhiều ngân hàng và các cơ quan tài chính hơn trước đây, và đầu tư đó là tốt. Theo quan điểm về sự tiến bộ trong một vài việc đang làm nhiều doanh nghiệp Mỹ khó chịu, có một sự tiến bộ, nhưng chúng ta cần tiếp tục đàm phán và tiến lên phía trước.

Jacob Hebrunn: Một chủ đề đã đến phai nhất là vấn đề quy định kiểm soát Bitcoin.

Maurice R. Greenberg: Có bao nhiêu phần là lỗi của Trung Quốc và bao nhiêu phần là lỗi của chúng ta? Tổng thống Obama đã không làm gì về vấn đề này. Ông đã rời bỏ về đài quốc tế. Và khoảng trường được lập đầy ngay tức khắc. Trung Quốc đã lập đầy kho trường ở châu Á, và Nga lập đầy chủ trường ở Trung Đông. Đó là một thế giới. Giờ các bên muốn lấy lại nó? Chúc may mắn. Ngày càng khó để làm vậy.

Jacob Hebrunn: Vậy thì cuối cùng, ông có nghĩ rằng Obama là kẻ tồi tệ hay không?

Maurice R. Greenberg: Tôi nghĩ rằng ông ấy đã rời bỏ về đài quốc tế. Các bên có thể gọi hành động đó là bất cứ thế gì các bên muốn, xác định nó theo cách mà các bên muốn, nhưng thế giới của vấn đề này là ông ấy đã làm vậy. Khi Trung Quốc trước tiên bắt đầu xây dựng các tầng đá như thành các đảo, và tầng lập quy định định của Tòa Trường tài về Philippines, chúng ta đã làm gì? Chúng ta chẳng làm gì cả.

Jacob Heibrunn: Ông nghĩ gì về việc 11 quốc gia châu Á tán thành thông mị kinh tế, còn Mexico thì đứng bên lề?

Maurice R. Greenberg: Tôi nghĩ rằng điều đó không đúng. Tôi suy nghĩ về những gì Tổng thống Trump làm và nói về “Quốc gia trước tiên” – tại sao lại nói về điều này theo cách đó? Tôi hoàn toàn không nghĩ là nó giúp ích cho mọi quan hệ này khi nói “Quốc gia trước tiên”. Hoàn toàn ngược lại. Nó gây phản tác dụng. Các bên có thể tin vào điều đó, nhưng tại sao lại nói về nó theo cách đó?

Jacob Heibrunn: Với tất cả những câu chuyện về “Quốc gia trước tiên”, liệu thông mị kinh tế do có đang gặp nguy hiểm?

Maurice R. Greenberg: Tôi cho là không với phần còn lại của thế giới.

Jacob Heibrunn: Nhưng còn Mexico thì sao? Hiện nay, chúng ta có nhiều xung đột với Mexico và Canada về NAFTA. Tổng thống Trump đề dọa sẽ bãi bỏ thỏa thuận thông mị này.

Maurice R. Greenberg: Tôi có tham gia rất nhiều đến NAFTA trong thời Chính quyền George H.W. Bush. Carla Hills là đại diện thông mị của Mexico và là nhà đàm phán NAFTA chính khi đó. Tôi ở trong ủy ban của bà và chúng tôi đã cùng nhau làm việc chăm chỉ để đạt được một thỏa thuận thỏa đáng với Mexico và Canada.

Điều mà chúng tôi thấy trong vấn đề này là đây: các bên không thể có được nó chỉ theo một chiều. Phải có một sự cân bằng. Mọi thứ đang thay đổi và các thỏa thuận thông mị phải phải được xem xét lại để nhìn kỹ để đảm bảo chắc chắn rằng chúng ta đang nhận được những kết quả theo đúng định hướng, và để kiểm tra xem liệu một sự thay đổi đã xảy ra có đòi hỏi cần có sự điều chỉnh nào đó hay không – điều đó luôn phải là như vậy, vì thế tôi không chê trách điều đó. Nhưng quan trọng mà bên có, cách các bên nói về việc đó như thế nào và bắt đầu thực hiện nó ra sao là rất quan trọng. Lợi ích thông mị, chứ không phải là một sự cố gắng vô ích nhằm đạt được những sự nhượng bộ đến những phần và bắt túi các thành quả, là chìa khóa.

Jacob Heibrunn: Vậy thì có phải chúng ta đang nhúng chàm Trung Quốc trên phạm vi toàn cầu hay không?

Maurice R. Greenberg: Tôi nghĩ rằng chúng ta đang nhúng lỏi phên lộn. Việc lộn diên là điểu rất quan trọng.

Jacob Heibrunn: Có một bài báo của cựu cố vấn an ninh quốc gia Susan Rice trên tờ New York Times nói rằng Trump đang vô tình làm cho Trung Quốc trở nên vĩ đại hơn nữa.

Maurice R. Greenberg: Điều đó đúng là như vậy. Và các bên biết đấy, tôi nghĩ đã làm được nhiều điều cho Chủ tịch Tập Cận Bình. Ông hiện là nhà lãnh đạo tuyệt vời, đã đưa và gắn nhều của Mao Trạch Đông. Ông đã có nhiệm kỳ 5 năm lần thứ 2, nhưng không một ai trong Ban chấp hành và gồm 7 thành viên sẵn sàng được đưa lên làm chủ tịch – họ sợ và hậu do giới hạn tuất tác. Vì thế, điều có khả năng xảy ra là Chủ tịch Tập Cận Bình, nếu tôi phải đánh cược, với điều kiện ông giữ được sức khỏe tốt, thì ông sẽ làm Chủ tịch thêm một nhiệm kỳ 5 năm nữa.

Jacob Heibrunn: Còn dự đoán về Nga thì sao? Có Putin, và rồi điểu gì sẽ xảy ra tiếp theo?

Maurice R. Greenberg: Có lẽ Putin sẽ tiếp tục cho tiếp khi chết.

Jacob Heibrunn: Nga cuối cùng sẽ đi tiếp con đường này như thế nào?

Maurice R. Greenberg: Trung Quốc cũng đang xem xét điều đó, xem xem điều gì đã xảy ra với Nga – hoặc Liên Xô sau năm 1989 khi nó kết thúc bằng sự sụp đổ - và họ không muốn tạo ra một sai lầm tương tự trong việc thúc đẩy các chính sách dẫn đến sự tan rã như vậy. Vì thế theo nghĩa này, tôi quan tâm của Trung Quốc, Nga là một ví dụ cho thấy điều không được làm.

Jacob Heibrunn: Những căng thẳng đang gia tăng ở một khu vực khác: Trung Đông. Ông nhìn nhận như thế nào về tình hình tại khu vực này?

Maurice R. Greenberg: Nếu Liban bị trỗi, thì Iran là người chiến thắng. Nếu Saudi Arabia sau đó trở nên gặp nguy, chúng ta sẽ có thể ở đó để giúp đỡ họ. Nga đang về phía Iran; chúng ta phải vô hiệu hóa người Iran.

Jacob Heibrunn: Ông có dự đoán một cuộc chiến tranh nữa ở Trung Đông không?

Maurice R. Greenberg: Điều đó có thể xảy ra – và chúng ta sẽ dính líu đến.

Jacob Heibrunn: Khả năng Trump đạt được một kiểu thích nghi với Moskva là như thế nào?

Maurice R. Greenberg: Tôi phải nói điều này: một thế giới nơi Mỹ và Trung Quốc là đồng minh thì an toàn hơn rất nhiều so với việc việc Trung Quốc và Nga là đồng minh. Đó sẽ là một mối quan ngại. Vì thế, chúng ta phải ngăn không cho điều đó xảy ra. Chúng ta phải ngăn cản và vô hiệu hóa Nga, không nên ngừng bất chấp hậu quả, nhưng một khác, không để xảy ra với họ như thế họ là một nước hàng ba.

Jacob Heibrunn: Vậy ông ta thích kiểu chính sách đối ngoại châu Á trước tiên: tham gia với Trung Quốc nhiều hơn hay có thể để thúc đẩy sự ổn định của thế giới không?

Maurice R. Greenberg: Đúng vậy, nhưng đồng thời chúng ta phải có một mối quan hệ tốt đẹp với họ. Trung Quốc sẽ chúng tôi việc làm đó.

Jacob Heibrunn: Ông có nghĩ rằng trên thực tế họ có thể làm tốt hơn Trung Quốc trong những thập kỷ tới không? Cũng có nhiều dự đoán về điều đó.

Maurice R. Greenberg: Việc đó sẽ mất hơn 1 thập kỷ. Họ có một số vấn đề thực sự nghiêm trọng. Ngay cả hãng Apple cũng đang gặp rắc rối ở thị trường; trang mua sắm Amazon mua giao dịch ở đó; có một số người giỏi, nhưng hãy nhìn vào người dân, và có bao nhiêu người thành công, bao nhiêu người thì không. Họ còn một quãng đường dài phải đi. Mọi trường đang trở nên tồi tệ hơn, chứ không phải tốt hơn; giáo dục đang tồi tệ.

Jacob Heibrunn: Vậy thì ông sẽ đổ tấc cốc vào Trung Quốc như vấn đề này?

Maurice R. Greenberg: Hoàn toàn đúng. Sự thay đổi ở Trung Quốc là đáng kinh ngạc. Ngay cả trong công nghệ, cách mọi việc đang diễn ra, họ sẽ là quốc gia đầu tiên có nhu cầu ô tô điện.

Jacob Heibrunn: Khi ông nhìn vào địa vị của Mỹ hiện nay, nơi hệ thống chính trị, ngay cả với đa số đảng viên đảng Cộng hòa, và cả bên đã dần dần ngừng lại, ông có cảm thấy ít lo lắng hơn về tương lai của Mỹ hay không hoặc ông có nghĩ rằng chúng ta sẽ xuất hiện một đúp trở lại tình trạng này hay không?

Maurice R. Greenberg: Trong suốt lịch sử, có các cường quốc mới nổi và các cường quốc suy yếu. Chúng ta đã có đế chế Hy Lạp, đế chế La Mã, đế quốc Pháp và đế quốc Anh; điều gì đã xảy ra? Họ đổ tấc cốc một điếm nhất định, và dân số của họ thay đổi, sự pha trộn dân số, sự phát triển dân số - một nước thông nhất trở nên chia rẽ và trở thành một cường quốc suy yếu. Điều gì đang xảy ra ở đây? Trong cuộc đời của tôi, tôi chưa bao giờ thấy đất nước này chia rẽ đến vậy. Hai đất nước hoàn toàn khác. Chúng ta đang suy yếu cho tới khi chúng ta rơi sang một hướng khác.

Và Trung Quốc – trong một thế giới tôi đã thấy và được chứng kiến, tôi chưa bao giờ thấy một quốc gia phát triển nhanh chóng đến vậy. Một nước với dân số 1,4 tỷ người có lịch sử hàng trăm năm, và trong hàng trăm năm không có biến cố – hãy nhìn xem điều gì đang xảy ra, trong một thời gian tương đối ngắn. Kể từ lần đầu tôi đến Trung Quốc, nước này ngày nay giống như một nước khác. Đó là một thế giới.

Jacob Heibrunn: Ông có đánh giá gì về việc Trump làm tổng thống?

Maurice R. Greenberg: Ông ấy khác với bất cứ vị tổng thống nào mà chúng ta từng có. Cách tiếp cận “Nước Mỹ trước tiên” của ông – tôi có thể hiểu ông muốn đạt được những gì. Tôi không tán thành với cách ông đang thực hiện để đạt được chúng. Rõ ràng là các bên không thể tự cô lập mình với phần còn lại của thế giới. Các bên phải tìm cách là gây ảnh hưởng lên phần còn lại của thế giới chứ không phải để dọa nó. Các bên phải cho và nhận; không thể chỉ nhận hoặc chỉ cho đi. Chính sách đối ngoại có nhiều điều hơn gấp nhiều lần so với chỉ là một thỏa thuận thương mại. Các bên phải có bên bè trên thế giới mà các bên sẽ cùng làm mọi việc chứ không phải chỉ có thương mại.

Jacob Heibrunn: Giờ đây hãy xem xét Trump và gia đình điều “Nước Mỹ trước tiên”, có phải chúng ta đã tiến tới hai kết quả khác nguyên chủ nghĩa quốc tế của đảng Cộng hòa mà họ vẫn tiếp tục ủng hộ và hiện đang chuyển sang một giai đoạn mới và khác biệt không?

Maurice R. Greenberg: Tôi hy vọng rằng chúng ta không như vậy. Tôi nghĩ rằng có tàn tích của chủ nghĩa quốc tế đó – còn hơn cả một tàn tích. Tôi không nghĩ rằng nó đã kết thúc mãi mãi. Tôi không tin điều đó.

Jacob Heibrunn: Điều làm nhiều người ngạc nhiên là các đảng viên đảng Cộng hòa đang có nhiều rắc rối do hệ kiểm soát của 3 cơ quan chính phủ.

Maurice R. Greenberg: Đúng là họ đang gặp rắc rối. Tôi quan ngại rằng họ sẽ mất Hội viên và có thể là cả Thượng viện. Các bên có muốn thay đổi Obamacare không? Tất nhiên, nhưng các bên không thể bỏ đi tất cả. Các bên đến gần là không thể làm vậy. Có rất nhiều việc phải làm trong vấn đề y tế. Tôi đã làm việc trong ban giám đốc bệnh viện New York-Presbyterian trong nhiều năm. Tôi làm chủ tịch ở đó trong thời gian dài. Tôi hiểu phải làm gì. Một khi một người bỏ chọn đoán mắc bệnh ở một bệnh viện và được chẩn đoán chữa trị, hãy cho họ ra khỏi bệnh viện. Có tất cả các kiểu cơ sở y tế quy mô nhỏ các bên có thể sẽ dùng với mức chi phí ít ỏi. Công nghệ giúp áp lực cho các phòng cấp cứu. Đó là một cách điên rồ.

Jacob Heibrunn: Điều thú vị là: chúng ta dành nhiều tâm sức nhất song kết quả không tốt. Tất cả dường như đã bị vướng vào những tranh chấp về ý thức hệ.

Maurice R. Greenberg: Đúng thế, và mọi nước đều có các vấn đề khác nhau.

Jacob Heibrunn: Vậy thì trên các thang đo mức độ lòng quan, từ 1 đến 10, thì ông có bao nhiêu?

Maurice R. Greenberg: Tôi không mất niềm tin vào M. Tôi muốn nói là chúng ta có quyên lên tiếng và điều đó là quan trọng. Một số người trong chính phủ sẽ lắng nghe. Hy vọng là sẽ còn lắng nghe nhiều hơn nữa. Tôi không mất lòng tin vào đất nước của chúng ta.

Jacob Heibrunn: Chúng ta đã lùi lại, đứng ngoài mọi cuộc khủng hoảng mà chúng ta đã trải qua, nhưng chúng ta lại đang ở trong một cuộc khủng hoảng phải không?

Maurice R. Greenberg: Đúng vậy.

Jacob Heibrunn: Ở những mức nào đó, nó dường như giống một cuộc khủng hoảng gì. Bởi vì chúng ta không đang ở trong một cuộc suy thoái. Chúng ta không sa lầy vào một cuộc chiến tranh thảm họa ở nước ngoài.

Maurice R. Greenberg: Không, những chút lúng cuống sống đời với nhiều người không được coi là nghiêm trọng, và đó là điều quan trọng. Tôi ra nhiều công sức làm việc, công việc tốt hơn là điều quan trọng. Chúng ta đang sống trong một thời đại nơi máy móc đang làm những công việc của con người. Chúng ta phải thay đổi hệ thống giáo dục của chúng ta. Trung Quốc đang tạo ra nhiều công nhân việc làm hơn chúng ta trong lĩnh vực công nghệ cao.

Jacob Heibrunn: Vậy thì xin lỗi, nếu tôi hiểu ý ông một cách chính xác, thì người Trung Quốc nhanh nhẹn và linh hoạt hơn chúng ta và đang thích nghi nhanh hơn với các thực trạng toàn cầu mới.

Maurice R. Greenberg: Hiện nay thì họ đang nhẩy – hoàn toàn đúng.

Jacob Heibrunn: Và nếu chúng ta không phản ứng, thì đó sẽ là một bản án tử hình đối với Mỹ với tư cách là cường quốc lãnh đạo thế giới?

Maurice R. Greenberg: Không còn nghi ngờ gì, đó là nước cờ cuội. Tôi không nói rằng chúng ta phải chống lại Trung Quốc; nhưng gì tôi đang nói là chúng ta phải tự nhìn lại xem chúng ta đang làm gì, chúng ta đang không làm gì và chúng ta có khả năng làm được gì. Trung Quốc đang học được rất nhiều từ chúng ta, và họ muốn áp dụng vào nhiều lĩnh vực đang mở cửa. Họ học rất nhanh. Tôi không phải nhận họ có quyền làm việc đó – chúng ta muốn có quyền tương tự dù là trong lĩnh vực nào. Và chúng ta phải bắt đầu đoàn kết, chứ không phải bắt đầu.

Theo [National Interest](#)

Trần Quang (gt)